

Namatek
True Education

Logistics Management

www.namatek.com

مدیریت لجستیک

فهرست مطالب

۱. لجستیک چیست؟
۲. مدیریت لجستیک چیست؟
۳. زنجیره تأمین چیست؟
۴. مدیریت زنجیره تأمین چیست؟
۵. ارتباط بین لجستیک و مدیریت زنجیره تأمین
۶. اجزای اصلی لجستیک در زنجیره تأمین
۷. مزایای مدیریت لجستیک در زنجیره تأمین
۸. چالش های مدیریت لجستیک در زنجیره تأمین

در دنیای پیچیده و متغیر اقتصادی امروز، مدیریت لجستیک و زنجیره تامین به عنوان دو پیش نیاز برای رقابتی بودن سازمان ها نقش بسیار مهمی ایفا می کنند. این دو حوزه نه تنها تأمین منابع و مواد را بهینه می کنند بلکه تاثیر زیادی بر کیفیت محصولات، هزینه ها و رضایت مشتریان دارند.

با ما در ادامه مقاله همراه شوید تا عمق این دو عامل اساسی در جلب کارایی و موفقیت در محیط کسب و کار را بشناسید و راه های بهبود عملکرد در این حوزه ها را بررسی کنید.

لجستیک چیست؟

لجستیک (Logistics) به علم و هنر برنامه ریزی، اجرا و کنترل جابه جایی منابع (کالا، خدمات، اطلاعات، پول و نفرات) در طول زنجیره تأمین گفته می شود. لجستیک به منظور کاهش هزینه ها، افزایش سرعت، بهبود کیفیت و رضایت مشتریان انجام می شود و شامل فعالیت های زیر می شود:

- حمل و نقل
- انبارداری

- بسته بندی
- سفارش گیری
- تأمین قطعات یدکی
- خدمات پس از فروش

مدیریت لجستیک چیست؟

مدیریت لجستیک (Logistics management) به فعالیت های برنامه ریزی، سازماندهی، هدایت و کنترل فعالیت های لجستیک گفته می شود که شامل جابه جایی منابع در طول زنجیره تأمین می شود. مدیریت لجستیک به منظور بهینه سازی هزینه ها، زمان، کیفیت و ارزش افزوده کالا و خدمات در زنجیره تأمین انجام می شود و شامل موارد زیر است:

- تعیین نیازها
- انتخاب روش ها
- تخصیص منابع
- ارزیابی عملکرد
- بهبود فرآیندهای لجستیک

زنجیره تأمین چیست؟

زنجیره تأمین به مجموعه ای از شرکا، فعالیت ها، منابع و اطلاعات که درگیر تأمین کالا و خدمات از نقطه تولید تا نقطه مصرف هستند، گفته می شود. زنجیره تأمین شامل سه بخش اصلی است:

- عرضه
- تولید
- تقاضا

بخش عرضه شامل تأمین مواد اولیه، قطعات و دریافت خدمات از تأمین کنندگان است. بخش تولید شامل فرآیندهای تبدیل مواد اولیه به محصولات نهایی است و بخش تقاضا شامل فروش، توزیع و خدمات پس از فروش به مشتریان است.

مدیریت زنجیره تأمین چیست؟

مدیریت زنجیره تأمین به فرآیندهای برنامه ریزی، اجرا و کنترل جریان کالا و خدمات و اطلاعات مربوط به آن ها در طول زنجیره تأمین گفته می شود و شامل هماهنگ سازی و همکاری بین شرکای زنجیره تأمین (تأمین کنندگان، تولید کنندگان، توزیع کنندگان و مشتریان) است. مدیریت زنجیره تأمین با اهداف زیر انجام می شود:

- افزایش کارآمدی
- کاهش هزینه ها
- بهبود کیفیت
- رضایت مشتریان
- افزایش سودآوری

ارتباط بین لجستیک و مدیریت زنجیره تأمین

لجستیک و مدیریت زنجیره تأمین دو مفهوم مرتبط و همپوشان هستند. لجستیک یکی از اجزای مهم مدیریت زنجیره تأمین است که به جابه‌جایی منابع در زنجیره تأمین مربوط می‌شود.

مدیریت زنجیره تأمین یک فرآیند کلان‌تر است که به برنامه‌ریزی و کنترل جریان کالا و خدمات و اطلاعات در زنجیره تأمین اشاره دارد. بنابراین، لجستیک یک عملیات فنی و عملی است درحالی‌که مدیریت زنجیره تأمین یک استراتژی تجاری و راهبردی است. این دو مفهوم با هم تعامل دارند و باید به صورت یکپارچه و هماهنگ مورد مدیریت قرار گیرند.

اجزای اصلی لجستیک در زنجیره تأمین

لجستیک در زنجیره تأمین شامل ۵ جزء اصلی است که به شرح زیر هستند:

- **برنامه ریزی:** برنامه ریزی لجستیک به فعالیت های تعیین نیازها، پیش بینی تقاضا، انتخاب روش ها و منابع، تخصیص بودجه و زمان بندی مربوط به جابه جایی منابع در زنجیره تأمین گفته می شود. این برنامه ریزی به منظور هماهنگ سازی و بهینه سازی فعالیت های لجستیک با اهداف کسب و کار و نیازهای مشتریان انجام می شود.
- **تأمین:** تأمین لجستیک به فعالیت های تهیه، خرید، دریافت، انبارداری و حمل مواد اولیه، قطعات و خدمات از تأمین کنندگان گفته می شود. تأمین لجستیک به منظور کاهش هزینه ها، افزایش کیفیت، کاهش زمان تأمین و افزایش قابلیت اطمینان در زنجیره تأمین انجام می شود.
- **تولید:** تولید لجستیک به فعالیت های جابه جایی، انبارداری، بسته بندی و حمل محصولات نهایی در طول فرآیند تولید گفته می شود. تولید لجستیک به منظور کاهش زمان تولید، افزایش بهره وری،

کاهش موجودی و افزایش انعطاف پذیری در زنجیره تأمین انجام می شود.

- **توزیع:** توزیع لجستیک به فعالیت های جابه جایی، انبارداری، بسته بندی و حمل محصولات نهایی از نقطه تولید تا نقطه فروش گفته می شود. توزیع لجستیک به منظور کاهش هزینه ها، افزایش سرعت، کاهش خسارت و بهبود رضایت مشتریان در زنجیره تأمین انجام می شود.

- **خدمات پس از فروش:** خدمات پس از فروش لجستیک به فعالیت های جابه جایی، انبارداری، بسته بندی و حمل قطعات یدکی و خدمات پشتیبانی به مشتریان گفته می شود. خدمات پس از فروش لجستیک به منظور افزایش وفاداری، کاهش هزینه ها، افزایش درآمد و ارتقای توانایی رقابتی در زنجیره تأمین انجام می شود.

مزایای مدیریت لجستیک در زنجیره تأمین

مدیریت لجستیک در زنجیره تأمین مزایای زیادی برای کسب و کارها و مشتریان دارد.

برخی از این مزایا عبارت اند از:

۱. **کاهش هزینه ها:** مدیریت لجستیک باعث کاهش هزینه های حمل و نقل، انبارداری، بسته بندی، سفارش گیری، تأمین قطعات یدکی و خدمات پس از فروش می شود. این کاهش هزینه ها باعث افزایش سود ناخالص و کاهش قیمت نهایی محصولات می شود.

۲. **افزایش بهره وری:** مدیریت لجستیک باعث افزایش بهره وری منابع (نفرات، تجهیزات و فضا) در زنجیره تأمین می شود. این افزایش بهره وری باعث کاهش زمان تأمین، تولید و توزیع محصولات و خدمات می شود.

۳. **بهبود رضایت مشتری:** مدیریت لجستیک باعث بهبود رضایت مشتریان از کالا و خدمات در زنجیره تأمین می شود. بهبود رضایت مشتریان باعث افزایش وفاداری، توصیه، خرید مجدد و سهم بازار محصولات و خدمات می شود.

۴. **افزایش سودآوری:** مدیریت لجستیک باعث افزایش سودآوری کسب و کارها در زنجیره تأمین می شود. این افزایش سودآوری ناشی از کاهش هزینه ها، افزایش بهره وری، بهبود رضایت مشتریان و افزایش سهم بازار است.

۵. **ارتقای نوآوری:** مدیریت لجستیک باعث ارتقای نوآوری در زنجیره تأمین می شود. این ارتقای نوآوری ناشی از بهره گیری از فناوری های جدید، بهبود فرآیندها، توسعه محصولات و خدمات جدید و ایجاد ارزش افزوده برای مشتریان است.

چالش های مدیریت لجستیک در زنجیره تأمین

مدیریت لجستیک در زنجیره تأمین با چالش های زیادی روبه‌رو است. برخی از این چالش ها عبارت اند از:

نوسانات تقاضا

تقاضای مشتریان برای کالا و خدمات در زنجیره تأمین ممکن است به دلایل مختلف نوسان داشته باشد. این نوسانات ممکن است باعث شود که کسب و کارها با مشکلاتی مانند کمبود یا اضافه بودن موجودی، افزایش یا کاهش هزینه ها، افزایش یا کاهش سرعت و کیفیت در جابه‌جایی منابع مواجه شوند.

برای مقابله با این چالش، کسب و کارها باید از روش های پیش بینی دقیق، بهینه سازی موجودی، انعطاف پذیری در حمل و نقل و همکاری با شرکای زنجیره تأمین استفاده کنند.

رقابت بالا

رقابت بالا بین کسب و کارها در زنجیره تأمین باعث می شود که کسب و کارها به دنبال ارائه کالا و خدمات با قیمت پایین تر، کیفیت بالاتر و سرعت

بیشتر باشند. برای مقابله با این چالش، کسب و کارها باید از روش های بهبود فرآیندهای لجستیک، ایجاد ارزش افزوده برای مشتریان، ارتقای نوآوری و همکاری با شرکای زنجیره تأمین استفاده کنند.

عدم قطعیت بازار

عدم قطعیت بازار به وجود آمدن تغییرات ناگهانی و غیرقابل پیش بینی در تقاضا، قیمت، کیفیت و تحویل کالا و خدمات در زنجیره تأمین را نشان می دهد. این تغییرات ممکن است باعث شود که کسب و کارها با مشکلاتی مانند از دست دادن مشتریان، افزایش هزینه ها، کاهش سودآوری و اختلال در عملکرد زنجیره تأمین مواجه شوند.

برای مقابله با این چالش، کسب و کارها باید از روش های کاهش عدم قطعیت، افزایش قابلیت اطمینان، انعطاف پذیری و تطبیق پذیری در زنجیره تأمین استفاده کنند.

تغییرات فناورانه

تغییرات فناورانه به پیدایش فناوری های جدید و بهبود فناوری های موجود در زنجیره تأمین اشاره دارد. این تغییرات ممکن است باعث شود که کسب و کارها با فرصت ها و تهدیدات جدید در زمینه رقابت، بهره وری، کیفیت و ارزش افزوده مواجه شوند. برای مقابله با این چالش، کسب و کارها باید از روش های شناسایی، ارزیابی، انتخاب و پیاده سازی فناوری های مناسب در زنجیره تأمین استفاده کنند.

رعایت استانداردها و قوانین

رعایت استانداردها و قوانین به رعایت نظام های حقوقی، قانونی، اخلاقی، اجتماعی و زیست محیطی مربوط به جابه جایی منابع در زنجیره تأمین گفته می شود. رعایت این قوانین ممکن است باعث شود که کسب و کارها با الزامات و محدودیت های جدید در زمینه حمل و نقل، بسته بندی، برچسب گذاری، گمرک، حفاظت از حقوق مالکیت فکری و حفاظت از محیط در زنجیره تأمین مواجه شوند. برای مقابله با این چالش، کسب و کارها باید از روش های شناسایی، ارزیابی، انطباق و بهبود استانداردها و قوانین در زنجیره تأمین استفاده کنند.

روش های بهبود مدیریت لجستیک در زنجیره تأمین

برای بهبود مدیریت لجستیک در زنجیره تأمین، کسب و کارها می توانند از روش های مختلفی استفاده کنند. برخی از این روش ها عبارت اند از:

استفاده از نرم افزار های مدیریت لجستیک و زنجیره تأمین

نرم افزار های مدیریت لجستیک و زنجیره تأمین به کسب و کار ها کمک می کنند تا فعالیت های لجستیک و زنجیره تأمین را به صورت خودکار، دقیق، سریع و کارآمد انجام دهند.

این نرم افزار ها شامل قابلیت هایی مانند موارد زیر هستند:

- پیش بینی تقاضا
- برنامه ریزی منابع
- مدیریت سفارشات
- مدیریت انبار
- مدیریت حمل و نقل
- مدیریت خدمات پس از فروش
- مدیریت روابط با مشتریان
- مدیریت روابط با تأمین کنندگان
- مدیریت روابط با شرکای زنجیره تأمین
- مدیریت رویدادها و خطرات
- مدیریت داده ها
- گزارش گیری

هماهنگی و همکاری با شرکای زنجیره تأمین

هماهنگی و همکاری با شرکای زنجیره تأمین به کسب و کارها کمک می کند تا جریان منابع در زنجیره تأمین را به صورت مشترک، همگام و متقابل انجام دهند. این هماهنگی و همکاری باعث می شود که کسب و کارها بتوانند از موارد زیر بهره مند شوند:

- اطلاعات
- دانش
- تجربه
- توانایی
- منابع یکدیگر
- رضایت مشتریان
- کاهش هزینه ها
- افزایش بهره وری
- افزایش سودآوری
- ارتقای نوآوری

اعمال استراتژی های بهینه سازی زنجیره تأمین

استراتژی های بهینه سازی زنجیره تأمین به روش هایی گفته می شود که به کسب و کارها کمک می کنند تا فعالیت های لجستیک و زنجیره تأمین را به صورت موثر، کارآمد و پایدار انجام دهند. این استراتژی ها شامل قابلیت های زیر می شود.

- تقسیم بندی بازار
- تفاوت قائل شدن بین محصولات
- افزایش قابلیت پاسخگویی
- کاهش ضایعات
- افزایش دوره چرخش موجودی
- افزایش قابلیت ردگیری
- شفاف سازی
- افزایش قابلیت بازپس گیری
- بازیافت

ارزیابی و کنترل عملکرد لجستیک و زنجیره تأمین

ارزیابی و کنترل عملکرد لجستیک و زنجیره تأمین به فعالیت های اندازه گیری، پایش، گزارش گیری و بهبود عملکرد فعالیت های لجستیک و زنجیره تأمین گفته می شود. این ارزیابی و کنترل باعث می شود که کسب و کارها بتوانند عملکرد خود را با اهداف و استانداردهای تعیین شده مقایسه کنند و نقاط قوت و ضعف خود را شناسایی و رفع کنند.

این ارزیابی و کنترل با استفاده از شاخص ها، معیارها، مدل ها و ابزارهای مناسب انجام می شود.

آموزش و توسعه منابع انسانی لجستیک و زنجیره تأمین

آموزش و توسعه منابع انسانی لجستیک و زنجیره تأمین به فعالیت های افزایش دانش، مهارت، توانایی و نگرش نیروهای انسانی مربوط به این حوزه گفته می شود. این آموزش و توسعه باعث می شود که نیروهای انسانی بتوانند با تغییرات محیط، فناوری، استاندارد و رقابت در زنجیره تأمین سازگار شوند و عملکرد خود را بهبود بخشند. این آموزش و توسعه با استفاده از روش ها، رسانه ها، منابع و فرصت های مناسب انجام می شود.